

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 11C/25/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7612205491
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 06. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Baláž
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2012:7612205491.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudca JUDr. Radoslav Baláž, v právnej veci navrhovateľky T.. L. C., G.. XX.XX.XXXX, K. M. Č.. X/XX, A. G. Z., proti odporcom X/ B.. M. Z., G.. XX.X.XXXX, M. X, A. G. Z., 2/ M.. M.P. O., G.. X.XX.XXXX, Ľ. X, A. G. Z., obaja zastúpení advokátkou JUDr. Dášou Bajanovou, Starosaská 3, Spišská Nová Ves, o neplatnosť darovacej zmluvy, takto

rozhodol:

Súd u r č u j e , že darovacia zmluva spolu so zmluvou o zriadení vecného bremena, uzatvorená vo forme notárskej zápisnice zo dňa 4.2.2011, spísanou JUDr. Erikou Lukáčovou, notárkou so sídlom v Levoči pod sp. zn. N 60/2011, Nz 3976/2011 medzi žalovaným v 1. rade ako darcom a žalovanou v 2. rade ako obdarovanou, ktorej predmetom bol prevod spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/2 v pomere k celku k nehnuteľnostiam, zapísaným na L. Č.. XXX v k.ú. Mesta Spišská Nová Ves a to k rodinnému domu, súp. číslo XXXX, postavenému na pozemku - parc. reg. "C" č. XXX, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, k pozemku - parc. reg. "C" č. XXX, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria vo výmere 370 m² a k pozemku - parc. reg. "C" č. XXX, druh pozemku: záhrady vo výmere 120 m² a zriadenie vecného bremena bezplatného doživotného užívania, resp. bývania v týchto nehnuteľnostiach, ktoré tvoria predmet daru je neplatná.

Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í žalobkyni zaplatiť trovy konania, ktorých výška bude vyčíslená v písomnom vyhotovení rozsudku v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Podaním zo dňa 28.3.2012 doručeným tunajšiemu súdu toho istého dňa a doplneným na základe výzvy tunajšieho súdu obsiahnutej v uznesení sp.zn. 11C/25/2012-24 zo dňa 13.4.2012 podaním zo dňa 24.4.2012 doručeným tunajšiemu súdu dňa 25.4.2012 sa žalobkyňa domáhala, aby súd určil, že darovacia zmluva spolu so zmluvou o zriadení vecného bremena, uzatvorená vo forme notárskej zápisnice zo dňa 4.2.2011, vyhotovená JUDr. Erikou Lukáčovou, notárkou so sídlom v Levoči pod sp. zn. N 60/2011, Nz 3976/2011 medzi žalovaným v 1. rade ako darcom a žalovanou v 2. rade ako obdarovanou, ktorej predmetom bol prevod spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1/2 v pomere k celku k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX v katastrálnom území a obci Spišská Nová Ves ako rodinný dom, súp. číslo XXXX, postavený na pozemku - parcela registra "C" č. XXX, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, pozemok - parcela registra "C" č. XXX, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria vo výmere 370 m² a pozemok - parcela registra "C" č. XXX, druh pozemku: záhrady vo výmere 120 m² a zriadenie vecného bremena bezplatného doživotného užívania, resp. bývania v nehnuteľnostiach, ktoré tvoria predmet daru, je neplatná. Zároveň si uplatnila aj nárok na trovy konania.

Tento svoj žalobný návrh odôvodnila tým, že je toho názoru, že odporca v 1. rade - jej otec nebol v čase uzatvorenia tejto darovacej zmluvy osobou spôsobilou na uzatvorenie tohto úkonu, pretože

trpel duševnou poruchou, ktorá ho robila pre tento právny úkon neschopným. V čase uzatvárania predmetnej darovacej zmluvy trpel odporca v 1. rade duševnou poruchou, nebol schopný rozpoznať a pochopiť následky svojho konania. Má za to, že ide o absolútne neplatný právny úkon a má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti tohto právneho úkonu. Naliehavý právny záujem osvedčuje tým, že je potrebné vytvoriť právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov a eliminuje sa tým stav ohrozenia jej práva a právnej istoty k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam, resp. eliminuje sa stav ohrozenia jej nároku na dedičský podiel na vyššie uvedených nehnuteľnostiach. Je toho názoru, že odporkyňa v 2. rade zneužila nepriaznivý zdravotný stav odporcu v 1. rade za účelom získania väčšieho majetkového prospechu. Tiež je toho názoru, že síce smrťou jej matky, M. Z., P. M., G. XX.X.XXXX Q. J. X.X.XXXX zaniklo bezpodielové spoluvlastníctva manželov s odporcom v 1. rade, ale odporca v 1. rade sa nestal automaticky podielovým spoluvlastníkom oprávneným nakladať s podielom vo veľkosti podielu 1/2 v pomere k celku k vyššie špecifikovaným nehnuteľnostiam. Z uvedeného dôvodu podľa jej názoru bolo aj prerušené konanie o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností Správou katastra Spišská Nová Ves, ktoré konanie sa vedie pod sp. zn. V 231/2011. Dedičské konanie po neb. matke M. Z. sa vedie na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi pod sp. zn. 5D 70/2010 a práve predmetom dedičského konania je aj vyporiadanie BSM. Ako dedičia v I. skupine prichádzajú do úvahy všetci traja, tzn. odporcovia v 1. a 2. rade a ona. Súčasťou darovacej zmluvy je zmluva o zriadení vecného bremena, bezplatného doživotného užívania a bývania v nehnuteľnostiach, ktoré mali tvoriť predmet daru. Je toho názoru, že odporcovia v 1. a 2. rade nakladali s viac právami, ako im v čase uzatvárania zmluvy prislúchali. Odporcovia v 1. a 2. rade sa dohodli na zriadení vecného bremena bez toho, aby bolo vyžiadané aj jej súhlasné stanovisko, keďže po neb. matke prichádza do úvahy ona ako dedič. V pôvodnom podaní zo dňa 28.3.2012 žalobkyňa tiež žiadala overiť pravdivosť podpisu odporcu v 1. rade na predmetnej darovacej zmluve.

K žalobnému návrhu sa vyjadrili žalovaní písomným podaním zo dňa 31.5.2012, vypracovaným ich splnomocnenou právnou zástupkyňou, v ktorom uviedli že je pravdou, že do dnešného dňa nie je právoplatne ukončené dedičské konanie po neb. M. Z., P. M., G. XX.X.XXXX, J. X.X.XXXX, ktoré je vedené na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi pod č.k. 5D 70/2010, 5DNot 120/2010, kde uznesenie vo veci bolo vydané dňa 2.6.2011 a následne bolo navrhovateľkou podané odvolanie. V danom prípade ku dňu úmrtia manželky odporcu v 1. rade došlo k zániku BSM 9.4.2010. Z uvedeného vyplýva, že odporca v 1. rade mal právo disponovať a nakladať so svojím spoluvlastníckym podielom k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam a mal právo slobodne sa rozhodnúť a tieto nehnuteľnosti mal právo darovať. To, že sa odporca v 1. rade rozhodol uvedené nehnuteľnosti v príslušnom spoluvlastníckom podiele darovať odporkyňi v 2. rade, bola jeho slobodná vôľa. Odporca v 1. rade je riadne spôsobilý na právne úkony a nikdy nebol pozbavený spôsobilosti na právne úkony. V čase spisovania notárskej zápisnice netrpel žiadnou duševnou poruchou a bol schopný rozpoznať a pochopiť následky svojho konania. Odporca v 1. rade je právnik s 50-ročnou praxou. Právnej zástupkyňi dňa 29.5.2012 v domove dôchodcov povedal, že darovanie v prospech odporkyne v 1. rade urobil z dôvodu, že mu odporkyňa s manželom dlhodobo pomáha počas choroby a v starobe a len ona sa o neho stará a preto sa jej chce odvdáčiť. Tiež jej povedal, že navrhovateľka sa dlhodobo k nemu správa cudzo, nekontaktovala ho, nekomunikovala s ním a dlhodobo o neho neprejavuje záujem. Na základe uvedeného, že uvedený právny úkon bol vykonaný slobodne, zrozumiteľne, určite a vážne a že odporca v 1. rade je spôsobilý na právne úkony, je darovacia zmluva spolu so zmluvou o zriadení vecného bremena spísaná vo forme notárskej zápisnice je platná, a preto navrhujú odporcovia žalobu zamietnuť.

Súd predvolal na pojednávanie žalobkyňu, žalovaného v 1. rade a žalovanú v 2. rade. Žalovaný v 1. rade sa pojednávania nezúčastnil, jeho neprítomnosť ospravedlnila jeho právna zástupkyňa a preto súd pojednával a napokon aj rozhodol podľa § 101 ods. 2 O.s.p. v jeho neprítomnosti.

Žalobkyňa vo svojej výpovedi poukazovala na to, že jej otec - žalovaný v 1. rade je dosť ťažko chorý a je presvedčená, že nebol spôsobilý na tento právny úkon napriek tomu, že pri uvedenej darovacej zmluve je priložený doklad od MUDr. Hamráka. Poukázala na to, že tento doklad bol vyhotovený 27.1.2011, pričom samotná darovacia zmluva bola vyhotovená 4.2.2011. Podľa nej je tu pochybnosť, ako darovacia zmluva vznikala, pretože žalovaný v 1. rade o tejto darovacej zmluve nevedel nič a ona na ňu prišla vtedy, keď zháňala podklady pre znalca na ohodnotenie nehnuteľnosti. V tom čase zmluva bola evidovaná na katastrálnom úrade, čo je v rozpore so zákonom. Informáciu o tom, že žalovaný v 1. rade o tejto darovacej

zmluve nič nevedel mala priamo od neho, pretože ho navštívila a tento bol zaskočený touto informáciou a mal uviesť, že on nikomu nič nedaroval. Nakoľko žalovaný v 1. rade je ťažko chorý a ona sa nemohla sa dopracovať k lekárskeým nálezom, žiadala preto riaditeľa nemocnice niekoľkokrát o zaslanie zdravotnej dokumentácie žalovaného v 1. rade, čo jej bolo zamietnuté. Boli jej však z nemocnice zaslané fotokópie dvoch listov, v ktorých sa poukazuje na ochranu osobných údajov, a po ich preštudovaní dospela k záveru, že tieto listy nepísal žalovaný v 1. rade, nakoľko to nie je jeho štylizácia, a tiež, že jeho podpis je sfaľšovaný. Žiadala preto o prešetrenie zdravotného stavu žalovaného v 1. rade znalcom z odboru medicíny a to z iného okresu ako Spišská Nová Ves a tiež vzhľadom k tomu, že je presvedčená o tom, že podpisy na darovacej zmluve a na listoch sú sfaľšované, tiež o preverenie uvedených podpisov znalcom. Žalobkyňa taktiež zotrvala aj na ďalšom dôvode neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy a síce, že dosiaľ nedošlo k právoplatnému ukončeniu dedičského konania sp. zn. 5D 70/2010, v rámci ktorého sa vypořádával aj rodinný dom, ktorý bol predmetom darovacej zmluvy.

Žalovaná v 2. rade vo svojej výpovedi poukázala na to, že zlom vo vzájomných vzťahov medzi účastníkmi tohto konania nastal po chorobe ich matky, ktorá náhle ťažko ochorela. Žalobkyňa začala nenávidieť lekárov na Slovensku a začala vybavovať pre matku lekárov. Zároveň prestala komunikovať s otcom-žalovaným v 1. rade od 16.5.2009. Nezdvíhala mu telefóny, nestarala sa o neho, bola arogantná k nemu aj napriek tomu, že každý deň chodila do jeho domu lebo tam mala psa, ktorého chodila venčiť. Toto trvalo asi 3 roky. Žalovaný v 1. rade zle znášal psychicky skutočnosť, že rodina je rozbitá a že žalovaná v 2. rade a žalobkyňa vzájomne nekomunikujú. Následne došlo na žalovanú v 2. rade a jej manžela trestné oznámenie od žalobkyne, že sa nestarali o matku. Táto skutočnosť položila žalovaného v 1. rade, mal vysoký tlak a tak sa sám rozhodol, že sa žalovanej v 2. rade odvdáči za starostlivosť nielen zdravotnú, ale aj sociálnu a finančnú, že jej daruje polovicu domu. Dňa 4.2.2011 jej žalovaný v 1. rade sám zavolať do jej ambulancie z mobilu, aby prišla k nemu. V dome bola prítomná notárka JUDr. Lukáčová z Levoče a následne v kuchyni za prítomnosti pani P., opatrovateľky otca a pani C., rodinného priateľa prebehol darovací akt, zmluva sa podpísala a ona odišla ďalej pracovať. K psychiatrickým vyšetreniam otca sa vyjadrila tak, že tieto psychiatrické nálezy boli žalovanému v 1. rade robené opakovane a tento si ich sám žiadal, lebo ako bývalý právnik a sudca vedel, že môže byť napadnutá táto darovacia zmluva. Žalovaný v 1. rade bol chorý od roku 1985, je liečený kardiológom, internistom, neurológom, avšak psychiatricky nebol nikdy liečený a ani nebol pozbavený svojprávosti. Opakovane bol hospitalizovaný na internom oddelení v Spišskej Novej Vsi, na neurologickom oddelení a aj v Prahe na kardiologickom centre. Žalovaný v 1. rade bol motoricky ťažko chorý, pripútaný na invalidnom vozíku a to aj v minulosti nielen teraz, pričom opatrovateľskú starostlivosť mu robila ich matka cca 12 rokov. Žalovaná v 2. rade vo svojej výpovedi poprela, že by bol žalovaný v 1. rade užíval sedatíva. Podľa jej vyjadrenia užíval len tablety na srdce a na motoriku. K jeho umiestneniu do Domova dôchodcov došlo na základe trestných oznámení podaných na žalovanú v 2. rade a tiež vzhľadom k tomu, že ju žalobkyňa špinila. Preto jej vtedy samotný žalovaný v 1. rade navrhol, že pôjde do Domova dôchodcov. Na otázku prečo k uzavretiu darovacej zmluvy medzi žalovaným v 1. rade a žalovanou v 2. rade došlo predtým, ako bolo právoplatne ukončené dedičské konanie, predmetom ktorého bola uvedená nehnuteľnosť, žalovaná v 2. rade uviedla, že žalovaný v 1. rade bol v takom rozpoložení, že bol rád, že sa o neho niekto stará a preto jej predmetný podiel dal.

Súd vo veci vykonal dokazovanie účastníkymi výpoveďami žalobkyne a žalovanej v 2. rade, ako aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi predovšetkým darovacou zmluvou zo dňa 4.2.2012 spísanou vo forme notárskej zápisnice pod sp. zn. N 60/2011, Nz 3976/2011 notárky JUDr. Eriky Lukáčovej a zo spisom tunajšieho súdu sp.zn. 5D/70/2010 a zistil tento skutkový stav:

Dňa 4.2.2011 bola na adrese trvalého bydliska žalovaného v 1. rade uzatvorená darovacia zmluva medzi žalovaným v 1. rade ako darcom a žalovanou v 2. rade ako obdarovanou, ktorá bola spísaná vo forme notárskej zápisnice notárkou JUDr. Erikou Lukáčovou pod sp. zn. N 60/2011, Nz 3976/2011. Predmetom tejto predmetom darovacej zmluvy bol prevod spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/2 v pomere k celku k nehnuteľnostiam, zapísaným na LV č. XXX v k.ú. Mesta Spišská Nová Ves a to k rodinnému domu, súp. číslo XXXX, postavenému na pozemku - parc. reg. "C" č. XXX, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, k pozemku - parc. reg. "C" č. XXX, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria vo výmere 370 m² a k pozemku - parc. reg. "C" č. XXX, druh pozemku: záhrady vo výmere 120 m². Zároveň obsahom uvedenej zmluvy bola aj dohoda o zriadení vecného bremena spočívajúceho v oprávnení žalovaného

v 1. rade bezodplatne doživotne užívať, resp. bývať v nehnuteľnostiach, ktoré tvoria predmet daru a povinnosti žalovanej v 2. rade v prípade úmrtia žalovaného v 1. rade tomuto vystrojiť pohreb v súlade s miestnymi zvyklosťami. V notárskej zápisnici sa tiež konštatovalo, že spôsobilosť žalovaného v 1. rade bola preukázaná lekársym potvrdením psychiatra MUDr. Františka Hamráka zo dňa 27.1.2011 a tiež, že predmetné nehnuteľnosti boli pôvodne v bezpodielovom spoluvlastníctve žalovaného v 1. rade a jeho bývalej manželky, ktorá zomrela dňa 9.4.2010, a že ku dňu úmrtia menovanej došlo k zániku BSM, pričom dedičské konanie doposiaľ vedené pod sp.zn. 5D 70/2010 Okresného súdu Spišská Nová Ves nebolo skončené.

Zo spisu tunajšieho súdu sp.zn. 5D/70/2010 mal súd preukázané, že dňa 9.4.2010 zomrela M. Z., manželka žalovaného v 1. rade. Dňa 17.1.2011 sa na notárskom úrade notárky JUDr. Márie Barabašovej ako poverenej súdnej komisárky uskutočnilo prejednanie dedičstva po nebohej, o ktorom bola spísaná zápisnica o pojednávaní z uvedeného dňa, podpísaná prítomným účastníkmi a to žalobkyňou, žalovaným v 1. rade a žalovanou v 2. rade. V rámci uvedeného prejednávania bol okrem iného vykonaný aj súpis a odhad majetku patriaceho do BSM nebohej a žalovaného v 1. rade, do ktorého boli pojaté aj nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. Spišská Nová Ves a to rodinný dom súpisne číslo 1982 s príslušenstvom a súčasťami, stojaci na parcele č. XXX, ďalej pozemky - parcela č. XXX, druh pozemku : Zastavané plochy a nádvoria o výmere 370 m² a parcela č. XXX, druh pozemku : Záhrady o výmere 120 m², všetky vyššie uvedené nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX v podiele 1/1 v BSM nebohej a žalovaného v 1. rade, ohodnotené na sumu 120.000,--Eur. Podľa dohody dedičov obsiahnutej v uvedenej zápisnici žalovanému v 1. rade ako pozostalému manželovi mal patriť spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2 na uvedených nehnuteľnostiach a druhá polovica spoluvlastníckeho podielu na uvedených nehnuteľnostiach mala v rámci dedičského prejednávania pripadnúť žalobkyňi, žalovanému v 1. rade a žalovanej v 2. rade a to každému z nich v 1/3. Dňa 18.1.2011 bol vyššie uvedenou súdnou komisárkou v predmetnej veci spísaný záznam o tom, že žalobkyňa okrem iného nesúhlasí so všeobecnou hodnotou domu, ktorý bol predmetom vypořádovania v dedičskom konaní a v rámci neho aj vypořádovania v BSM. Súdnou komisárkou následne nebolo vydané osvedčenie o dedičstve, ale dňa 21.2.2011 sa uskutočnilo nové prejednanie dedičstva, v rámci ktorého bol opätovne vykonávaný aj súpis a odhad majetku patriaceho do BSM nebohej a žalovaného v 1. rade, do ktorého boli opätovne pojaté aj vyššie uvedené nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. Spišská Nová Ves a zapísané na LV č. XXX. V rámci tohto prejednávania však žalobkyňa už namietala celkovú hodnotu rodinného domu a pozemkov, kedy nesúhlasila s uvádzanou cenou 120.000,- Eur, ktorá je podľa jej názoru nízka. Uvedené pojednávanie bolo následne odročené a ďalšie pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 31.5.2011. Keďže ani na tomto pojednávaní nedošlo k dohode dedičov a teda dedičskej dohode medzi žalobkyňou, žalovaným v 1. rade a žalovanou v 2. rade a to ani vo veci vypořádania BSM, bolo v uvedenej dedičskej veci rozhodnuté uznesením sp.zn. 5D 70/2010-91, 5D Not 120/2010 zo dňa 2.6.2011, na základe ktorého bolo určené, že do BSM nebohej a žalovaného v 1. rade patria okrem iného aj vyššie uvedené predmetné nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX v podiele 1/1 ohodnotené na sumu 120.000,--Eur, pričom žalovanému v 1. rade ako pozostalému manželovi z titulu vypořádania BSM patrí spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2 na uvedených nehnuteľnostiach v hodnote 60.000,--Eur. Toto uznesenie ku dňu rozhodovania tohto súdu dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť, nakoľko žalobkyňa voči nemu podala dňa 12.7.2011 odvolanie, v ktorom okrem iného tiež uviedla, že do rodinného domu nebohej a žalovaného v 1. rade investovala časť svojich finančných úspor a že tento rodinný dom podľa spoločnej rodinnej dohody mal byť jej a jej syna. O tomto odvolaní nebolo dosiaľ meritórne rozhodnuté.

Podľa § 21 ods. 1 Zákona o rodine, manželstvo zaniká smrťou alebo vyhlásením jedného z manželov za mŕtveho. Ak bol jeden z manželov vyhlásený za mŕtveho, manželstvo zaniká dňom, keď rozhodnutie o vyhlásení za mŕtveho nadobudne právoplatnosť.

Podľa § 148 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zánikom manželstva zanikne i bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

Podľa § 175l ods. 1 O.s.p., ak mal porúčiteľ v čase svojej smrti s pozostalým manželom majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve, o ktorého vypořádaní sa nezačalo konanie na súde, vypořádava sa tento majetok v konaní o dedičstve podľa osobitného predpisu. (§ 150 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 175l ods. 2 O.s.p., majetok uvedený v odseku 1 sa môže vyporiadať dohodou medzi pozostalým manželom a dedičmi uzavretou písomne alebo ústne do zápisnice. Ak medzi nimi nedôjde k dohode, vyporiada tento majetok súd príslušný na konanie o dedičstve. Ak rozhodnutie závisí od skutočnosti, ktorá zostala medzi účastníkmi sporná, postupuje súd podľa § 175k ods. 3.

Podľa § 175l ods. 3 O.s.p., dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo rozhodnutie súdu o vyporiadaní majetku podľa odseku 2 obsahuje vymedzenie rozsahu majetku poručiteľa a jeho dlhov s údajom o cene majetku a určenie, čo z tohto majetku patrí do dedičstva a čo patrí pozostalému manželovi.

Podľa § 175s ods. 1 O.s.p., prejednanie dedičstva je skončené

- a) nadobudnutím právoplatnosti uznesenia vydaného podľa § 175p a 175q, alebo
- b) vydaním osvedčenia o dedičstve za podmienok uvedených v § 175zca.

Podľa § 175zca ods. 1 O.s.p., notár poverený súdom (§ 38 ods. 1) vydá so súhlasom účastníkov osvedčenie o dedičstve, ak

- a) dedičstvo nadobudol jediný dedič,
- b) dedičstvo, ktoré nenadobudol žiadny dedič, pripadlo štátu,
- c) dedičia sa vyporiadali medzi sebou dohodou,
- d) dedičia uzavreli s veriteľmi poručiteľa dohodu o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov.

Podľa § 175zca ods. 2 O.s.p., osvedčenie o dedičstve obsahuje najmä

- a) označenie súdneho komisára,
- b) označenie dedičskej veci,
- c) označenie účastníkov a ich zástupcov,
- d) vyhlásenie dedičov o spôsobe a obsahu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov zaniknutého smrťou poručiteľa,
- e) obsah osvedčovanej skutočnosti,
- f) ak ide o spoluvlastníkov, výšku ich spoluvlastníckych podielov vyjadrených zlomkom z celku,
- g) údaj o odmene notára a o jeho hotových výdavkoch,
- h) ďalšie údaje, najmä údaje potrebné na zápis práva k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností, 19)
- i) podpisy účastníkov a ich vyhlásenie, že súhlasia s obsahom osvedčenia,
- j) poučenie o tom, že účastník konania môže do 15 dní od prevzatia osvedčenia o dedičstve požiadať súd o pokračovanie v konaní o dedičstve podľa § 175l až 175z,
- k) miesto a dátum vydania osvedčenia o dedičstve,
- l) odtlačok úradnej pečiatky notára a jeho podpis.

Podľa § 175zca ods. 3 O.s.p., pri vydávaní osvedčenia o dedičstve sa postupuje primerane podľa § 175b až 175q. Osvedčenie o dedičstve vydá notár prítomným účastníkom alebo ich zástupcom.

Podľa § 175zca ods. 4 O.s.p., účastník môže do 15 dní od prevzatia osvedčenia o dedičstve požiadať súd o pokračovanie v konaní o dedičstve podľa § 175l až 175z. Ak žiadosť nie je včas podaná, osvedčenie o dedičstve nadobudne účinky právoplatného uznesenia o dedičstve [§ 175q ods. 1 písm. a) až c), § 175l a 175o]; včas podanou žiadosťou osvedčenie o dedičstve stráca platnosť a súd pokračuje v konaní bez zreteľa na jeho vydanie.

Podľa § 150 Občianskeho zákonníka pri vypořádání sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

Podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 80 písm. c./O.s.p., návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Súd sa predovšetkým v počiatočnej fáze tohto konania musel vysporiadať s otázkou, či je v tomto prípade daný naliehavý právny záujem na vedení tohto konania zo strany žalobkyne, keďže v zmysle § 80 písm. c./O.s.p., len existencia tohto záujmu na strane žalobkyne jej dáva oprávnenie na vedení konania o určení neplatnosti darovacej zmluvy uzavretej medzi žalovanými. Súd dospel k záveru, že tento naliehavý právny záujem na strane žalobkyne bol preukázaný, keďže takouto určovacou žalobou sa odstráni stav právnej neistoty v tom, či žalovanému v 1. rade ako pozostalému manželovi matky žalobkyne a žalovanej v 2. rade prináleží disponovať časťou majetku pôvodne patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len ako "BSM") ešte pred tým, ako bolo toto BSM právoplatne medzi dedičmi a pozostalým manželom vysporiadané a tým zároveň aj právoplatne určené, aká časť z takto vysporiadaného majetku pripadne do vlastníctva, resp. spoluvlastníctva žalobkyne v rámci vypořádania dedičstva.

Následne súd pristúpil k skúmaniu platnosti samotnej žalobou napadnutej darovacej zmluvy. V tejto súvislosti zákon nedáva výslovnú odpoveď na to, ako sa má postupovať v prípadoch, ak dôjde medzi pozostalým manželom a dedičmi k nehode o právach a povinnostiach vyplývajúcich z BSM, ktoré mal pozostalý manžel s nebohým manželom, a ktoré zaniklo jeho smrťou, avšak doteraz nebolo vysporiadané zákonom predpísaným spôsobom, teda nedáva výslovnú odpoveď na to, ako postupovať v otázkach správy tohto majetku. V danom prípade sa podľa názoru súdu neuplatní odkaz § 175l ods. 2 O.s.p. na § 175k ods. 3 O.s.p., nakoľko uvedené ustanovenie rieši len otázku výpočtu čistého majetku pripadajúceho do dedičstva po nebohej, nie však samotný spor o správe majetku pôvodne patriaceho do BSM, zrušeného smrťou jedného z manželov. Preto pri nedostatku výslovej právnej úpravy tejto otázky je treba podľa názoru súdu hľadať odpoveď v ďalších ustanoveniach Občianskeho zákonníka, najmä v ustanovení § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa uvedeného ustanovenia

občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. Je zrejmé, že za takéto ustanovenia je potrebné považovať ustanovenia § 143 a násl. Občianskeho zákonníka o bezpodielovom spoluvlastníctve, nakoľko do zákonného vyporiadania BSM k vzniku ideálnych spoluvlastníckych podielov nemôže prísť. Inými slovami do zákonného vyporiadania BSM reálne nejestvuje ideálny spoluvlastnícky podiel akejkoľvek veľkosti na nehnuteľnosti, ktorá sa medzi účastníkmi BSM vypořádava, nakoľko až do tohto vyporiadania nie je zrejmé, v akej veľkosti a komu takýto podiel pripadne. Ustanovenie § 150 Občianskeho zákonníka, ktoré sa aplikuje aj na vyporiadanie BSM medzi pozostalým manželom a dedičmi, síce uvádza, že pri vyporiadaní BSM sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké, avšak až do právoplatného ukončenia vyporiadania BSM takýto ideálny spoluvlastnícky podiel reálne nejestvuje, a je možné ho vytvoriť, a prípadne následne s ním vykonať aj akúkoľvek právnu dispozíciu len so súhlasom všetkých účastníkov vypořádania BSM, teda v danom prípade so súhlasom ako pozostaleho manžela - žalovaného v 1. rade, tak aj ostatných účastníkov tohto vypořádania, teda dedičov, čo v danom prípade znamená ako žalovanej v 2. rade, tak aj samotnej žalobkyne. Že súhlas žalobkyne ako k darovaniu ideálneho podielu o veľkosti ? na nehnuteľnostiach, ktoré sa vypořádali v rámci BSM v dedičskom konaní po nebohej manželke žalovaného v 1. rade, ako aj súhlas k zriadeniu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu spočívajúcemu v oprávnení žalovaného v 1. rade bezodplatne doživotne užívať, resp. bývať v nehnuteľnostiach, ktoré tvoria predmet daru, nebol daný je nesporné.

Aplikujúc § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka a na jeho základe analogicky ustanovenie § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, možno konštatovať, že aj keď podľa § 148 ods. 1 Občianskeho zákonníka zánikom manželstva zaniká bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, naďalej trvá obmedzenie dispozície so spoločnými vecami len jedným z manželov bez súhlasu druhého manžela, ktorého súhlas v prípade jeho smrti nahrádza súhlas všetkých do úvahy prichádzajúcich dedičov tohto zosnulého manžela, pokiaľ nedôjde k právoplatnému vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva buď dohodou dedičov alebo rozhodnutím súdu. (§ 175l ods. 2 O.s.p.). V predmetnom sporovom prípade sa takáto dohoda dedičov o vyporiadaní BSM pred spísaním napadnutej darovacej zmluvy nedosiahla a ani nebolo do spísania uvedenej zmluvy toto BSM vyporiadané právoplatným rozhodnutím súdu. Pôvodné usporiadanie pomerov medzi účastníkmi tohto sporového prípadu poňaté do zápisnice spísanej dňa 17.1.2011 na notárskom úrade notárky JUDr. Márie Barabašovej ako poverenej súdnej komisárky v rámci prejednávania dedičstva po nebohej manželke žalovaného v 1. rade a zároveň matky žalovanej v 2. rade a žalobkyne nebolo premietnuté do osvedčenia o dedičstve, keďže žalobkyňa napadala všeobecnou hodnotou domu, na čo súdna komisárka už osvedčenie v uvedenej veci ani nevydávala, a vec napokon bola ukončená dosiaľ neprávoplatným uznesením až dňa 2.6.2011, teda po uzavretí napadnutej darovacej zmluvy.

Za týchto okolností preto súd dospel k záveru, že predmetná darovacia zmluva spolu s dohodou o zriadení vecného bremena je neplatný právny úkon podľa ustanovení § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre analogiam a zároveň aj podľa § 39 Občianskeho zákonníka, keďže predmetom jej prevodu bol dosiaľ nejestvujúci ideálny spoluvlastnícky podiel na predmetných nehnuteľnostiach.

Následne preto súd zamietol komplexne aj všetky žalobkyňou a právnu zástupkyňou žalovaných navrhnuté dôkazy, ktoré títo navrhli na pojednávaní, keďže vzhľadom na vyššie súdom prezentované dôvody neplatnosti darovacej zmluvy, navrhnuté dôkazy v tomto konaní už boli pre toto konanie v tejto fáze nadbytočné.

O trovách konania súd rozhodol podľa §-u 142 ods.1 O.s.p. a žalobkyňi, ktorá mala plný úspech vo veci priznal náhradu trov konania vo výške 99,50 Eur, pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku z návrhu a na ich úhradu zaviazal spoločne a nerozdielne oboch žalovaných a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach v troch vyhotoveniach .

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1, 2 O.s.p. ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona;³¹⁾ ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci. 37) (zákona č. 233/1995 Z. z. v platnom znení o súdnych exekútoroch o exekučnom poriadku).